

INTERVIEW Willem Jan Ausma (39) is door zijn collega's uitgeroepen tot strafpleiter van het jaar. „Ik kan me het lot van een cliënt aantrekken.”

Iedereen moet hem leuk en aardig vinden

IRIS VAN DEN BOOM
UTRECHT

'N u heb ik het gevoel dat ik écht ga meetellen,' zegt Willem Jan Ausma. Hij kijkt zijn werkkamer in het monumentale pand van Ausma De Jong Advocaten aan de Utrechtse Maliesingel nog eens goed rond. Een balzaal met parketvloer, moderne kunst aan de muur en een antieke kast als pronkstuk tegenover zijn bureau.

Het riante onderkomen past hem als een nieuwe jas. Geen wonder, voor wie zijn oude kende. Nog geen halfjaar geleden zaten hij en zijn kantoorgenoten weggestopt op een verdieping van een grauw bedrijfsverzamelgebouw aan een parkeerplaats in Nieuwegein. Systeemplafondje hier, sleetse vloerbedekking daar en in alle hoeken lagen dossiers tot meters toe opgestapeld. Hij grinnikt bij de herinnering. Zegt een beetje besmuikt dat zoiets ook went. En dat een pand van formaat helpt om de advocaat van formaat te worden die hij graag wil zijn.

Imagebuilding is dan ook niet de minst ontwikkelde kant van de relatief jonge strafpleiter (39). Zijn bescheiden postuur wordt ruimschoots gecompenseerd door een bos geblondeerd haar, dat, af en toe geholpen door een gebaar met zijn hand, in lokken achterovervalt. De soepele maatpakken van Italiaanse snit geeft hij graag extra cachet door te kiezen voor knalpaarse overhemden. Of juist voor babyblauw, als dat met zijn stemming correspondeert, in combinatie met een brede, glanzende strop. Smalle schoenen, gronder en klaar is Ausma voor een ritje in zijn cabrio mét bedrijfslogo, op weg naar willekeurig welke rechtbank of huis van bewaring.

„Begrijpelijk is het wel dat mensen denken dat advocaten geld verdienen belangrijker vinden dan het

belang van hun cliënt. Maar ik vind dat ook vervelend. Voor mij is het, eerlijk waar, andersom. Het gaat mij om het plezier van mijn cliënten. Zij staan voorop. Natuurlijk lijkt dat in tegenspraak met je imago. Maar waarom mag de buitenkant niet oké zijn, zolang de binnenkant geen luchtballon is?" zegt Ausma, die niets liever wil dan dat mensen hem beoordelen op zijn persoon. En hem de kans geven die persoon te laten zien.

„Ik bekommer me wel degelijk om het lot van een cliënt. Kan het me ook aantrekken. Ik had ooit een oudere man als cliënt, die getrouwd was met een veel jongere vrouw. Zij kreeg een nieuwe relatie, wat hij maar moeilijk kon verkroppen. Zijn frustratie keerde zich tegen de nieuwe vriend en uiteindelijk ging hij zijn rivaal met een mes te lijf. Hij kreeg tbs. Ik ging in hoger beroep en prompt was de tbs van de baan. Dan denk ik: overheid, waar ben je mee bezig?! Deze man had inmiddels anderhalf jaar vastgezet, was zijn huis kwijt, had geen inboedel meer en moest aankloppen bij het Leger des Heils. Zo schrijnend. Dát wil ik laten zien. Aan de kaak stellen bijna. Iedereen denkt: zoiets gebeurt mij niet. Maar ik zie in de praktijk hoe makkelijk je met Justitie in aanraking komt. En hoe dat levens ingrijpend en vaak pijnlijk kan veranderen.”

Hebben aan de ene kant steeds meer mensen een advocaat nodig, aan de andere kant wordt er sterk bezuinigd op de gefinancierde rechtshulp. Het is Ausma een doorn in het oog. De overheid steekt bakken met geld in opsporing van boeven, maar trekt nauwelijks meer geld uit voor de verdediging. Terwijl het hebben van een advocaat toch een wettelijk recht is. Ook als je daar zelf geen geld voor hebt. „Als ik naar Leeuwarden rijd voor een zitting en de zaak wordt aangehouden, dan krijg ik niets vergoed. Zelfs geen kilometers.”

De toon van de strafpleiter wordt

Paspoort

- Geboortedatum: 26 april 1968.
- Burgerlijke staat: samenwonend.
- Beroep: strafrechtadvocaat.
- Opleiding: studie rechten aan de universiteit Groningen.
- Loopbaan: rechtswinkel Groningen (tijdens zijn studie), Haulussy Advocaten Rotterdam, Ausma De Jong Advocaten Utrecht.
- Belangrijkste zaken: moord op Ilona Németh (Amin M.), moord op Nadia van de Ven (Pascal F.), Campinazaak, zaak Ondieper Rinie Mulder, Hofstadgroep (Jason W.)
- Bijzonderheden: winnaar Gouden Zandloper 2008 voor beste strafrechtadvocaat, een prijs van vakgenoten.
- Hobby's: voetbal, in zijn jeugd en studententijd was hij dj bij Radio Desperado in Friesland.

feller. „Als advocaat wil ik tegengas geven. Tegengas aan de overheid met al haar wetten en regeltjes. Het gaat maar door met nieuwe verzinsels: het samenscholingsverbod, de identificatieplicht, allerlei terroristewetgeving. Mensen lijken nauwelijks meer te ontkomen aan contact met Justitie. Een voorbeeld: fiets je op een avond uit de kroeg naar huis, word je aangehouden door een agent. Hij wil je ID zien. Maar ja, dat rijbewijs ligt thuis. Want je wilde niet met alcohol op achter het stuur kruipen. Uit frustratie geef je een grote mond. En hup, je zit vast op het bureau.”

„Of je hebt verkering met een moslim. De AIVD doet huiszoeking bij jou, omdat hij regelmatig over de vloer komt. Op het nachtkastje ligt wat literatuur om je in te lezen in het gedachtegoed van je liefde. Voor je het weet, moet je mee. Dat soort mensen wil ik bijstaan. We zijn zo aan het afglijden in Nederland. De individuele vrijheid wordt beperk-

ter en beperkter.”

Juist zijn betrokkenheid bij cliënten maakt het Ausma ook lastig. Hij is nou eenmaal niet alleen advocaat van plegers van bescheiden verkeersovertredingen. Hij stond Frans van L. bij, die in 2003 Campinatoetjes vergiftigde bij Albert Heijn. En Pascal F., die met een mitrailleur de Utrechtse werkstudente Nadia van de Ven vermoordde, om een conflict over de wasmachine in het huis waar ze woonden.

De moeder en zus van Nadia konden Ausma wel wat aandoen. Alleen al om het feit dat hij advocaat was van de man die zo veel gruwelijks had aangericht. Pascal F. ontkende, ondanks een stapel aan bewijsmateriaal; Ausma bepleitte vrijspraak door met een Baantjer-achtig scenario te komen.

Ieder ander zou F., als schuldige, veroordeeld willen zien. Tijdens het hele Pascalproces voelde de strafpleiter de ogen van de nabestaanden vanaf de publieke tribune in zijn rug branden. Onontkoombaar en begrijpelijk, maar 'niet leuk' voor iemand die liever vrienden dan vijanden maakt. „Ik stond daar te pleiten en hoopte dat ze mijn rol begrepen. Ik probeerde hun woede zoveel mogelijk langs me af te laten glijden. Mensen redeneren zo makkelijk dat een advocaat zelf heel fout moet zijn, als hij een fout persoon bijstaat.”

„Naderhand had ik de neiging de moeder en zus van het slachtoffer een keer uit te nodigen op kantoor. Om een kop koffie te drinken. Om ze uitleg te geven over mijn taak als advocaat. Niet dat ze mij daarna een toffe peer moeten vinden, maar dat ze mijn kant óók snappen. Ik kan nou eenmaal niet eerst een cliënt in de rechtszaal verdedigen en vervolgens naar buiten lopen en roepen wat een smerige vent het is. Een cliënt mag je nooit afvallen.” Hij laat een korte stilte vallen. „Als strafrechtadvocaat doe je het toch nooit goed.”

„Misschien is het nog het makke-

Mensen redeneren zo makkelijk dat een advocaat zelf heel fout moet zijn, als hij een fout persoon bijstaat

